

Vergaderjaar 2014–2015

33 529

Gaswinning Groningen-veld

Nr. 170

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 29 april 2015

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Economische Zaken over de brief van 18 februari 2015 inzake de aanbieding van het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid betreffende «Aardbevingsrisico's in Groningen» (Kamerstuk 33 529, nr. 123) en over de brief van 2 april 2015 inzake de Kabinetsreactie op OVV-rapport Aardbevingsrisico's in Groningen (Kamerstuk 33 529, nr. 143).

De Minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 25 april 2015. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Vermeij

De adjunct-griffier van de commissie,
Thomassen

1

Kunt u inzicht geven in het beeld dat de risicoanalyses geven van de veiligheid boven het Groningenveld?

Antwoord

Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: SodM) heeft in haar advies van december 2013 aangegeven dat het risico hoog is en vergelijkbaar met het overstromingsrisico. Om die reden heb ik besloten om in lijn met het advies van SodM de productie in het gebied rond Loppersum te verlagen en daarmee het risico te verlagen.

Zoals vastgelegd in mijn instemmingsbesluit met het winningsplan, zal NAM op 1 mei met een risicoanalyse komen uitgaande van de door mij opgelegde productiebeperkingen en gestelde maxima. Dit leg ik voor aan SodM voor advies. Het advies van SodM is uiterlijk 1 juni beschikbaar en vervolgens neem het kabinet daar uiterlijk 1 juli een besluit over. Met het besluit zal inzicht geboden worden in de risicoanalyse, hoe daar door de onafhankelijke toezichthouder naar gekeken wordt en hoe daar door het kabinet gevolg aan wordt gegeven.

2

Bent u naar aanleiding van de uitspraak van de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtsspraak van de Raad van State van 14 april 2015 voornemens om de gaswinning naar beneden bij te stellen of bent u voornemens de productie in andere clusters te verhogen?

Antwoord

De voorzieningenrechter heeft mijn winningsbesluit over de productie uit het Groningenveld in de jaren 2014, 2015 en 2016 op één punt aangescherpt, namelijk op het punt van de gaswinning uit de clusters rond Loppersum. Voor het overige heeft de voorzieningenrechter mijn besluit in stand gehouden. Dat betekent dat NAM de gaswinning uit de andere (drie) delen van het veld kan continueren binnen de condities en voorwaarden die ik in mijn besluit heb vastgelegd. Voor de andere clusters dan Loppersum zijn de volgende maxima voor de jaarlijkse gaswinning vastgelegd:

- Eemskanaal: 2 miljard Nm³;
- Regio Zuid-West: 9,9 miljard Nm³;
- Regio Oost: 24,5 miljard Nm³.

Deze beperkingen blijven onverkort gelden. Dit heeft als gevolg dat de gasproductie over 2015 nimmer hoger zal komen dan deze in totaal 36,4 miljard Nm³, aangevuld met de hoeveelheid gas die nodig is om de clusters rond Loppersum open te houden en hetgeen mogelijk extra is benodigd uit deze clusters om de leveringszekerheid te kunnen garanderen. Zie verder mijn brief aan uw Kamer van 15 april jl. (Kamerstuk 33 529, nr. 144).

3

Waarom heeft u geen opdracht gegeven aan de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) om eveneens het jaar 2013 mee te nemen in het onderzoek gezien juist toen er de hoogste winning was in de afgelopen 20 jaar?

Antwoord

De OVV is een onafhankelijke instantie die zelf bepaalt waar zij onderzoek naar doet en hoe dat onderzoek wordt ingericht. Naar aanleiding van de situatie in Groningen heb ik de OVV verzocht onderzoek te doen naar de aardbevingenproblematiek in Groningen. De OVV heeft besloten dit onderzoek uit te gaan voeren. Conform de rijkswet Onderzoeksraad voor Veiligheid heb ik geen opdrachten of aanwijzingen gegeven over de wijze waarop het onderzoek uitgevoerd moest worden.

4

Bent u het eens met de stelling dat in 2013 de veiligheid van de inwoners van Groningen eveneens niet van invloed is geweest op de besluitvorming over de exploitatie van het Groningenveld?

Antwoord

Nee, ik ben het niet eens met deze stelling. Juist vanwege het advies van SodM van 22 januari 2013 en mijn zorg daarover, heeft het kabinet 11 onderzoeken geïnitieerd om een beter inzicht te krijgen in de ernst van de situatie en de mogelijke ingrepen inclusief de effectiviteit daarvan. Op basis van de uitkomsten van deze onderzoeken heeft het kabinet vervolgens direct ingegrepen in de omvang van de gaswinning.

5

Kunt u toelichten welke definitie de OVV heeft gehanteerd ten aanzien van het voorzorgsprincipe in het rapport?

Antwoord

In het rapport (p. 68) omschrijft de OVV het als volgt: «Voorzorg van de Raad, net als de WRR en de Gezondheidsraad, op als de manier van omgaan met onzekerheid: het onderkennen van onzekerheden, daarover communiceren en in samenspraak met de risicodragers en deskundigen zoeken naar manieren van beheersing van het risico.»

6

Bent u bereid om een evaluatie te doen of het Ministerie van Economische Zaken, TNO, KNMI en Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) [over] voldoende mensen en middelen beschikken voor al hun taken ten aanzien van onderzoek en besluitvorming rond mijnbouw zodat zij in de toekomst adequaat kunnen functioneren?

Antwoord

Het kabinet heeft mede op basis van het OVV-rapport en de toenemende zorg in de maatschappij over mijnbouwactiviteiten opnieuw gekeken naar de middelen en bemensing bij de verschillende organisaties. Besloten is de middelen en bemensing voor aan mijnbouw gerelateerde taken uit te breiden, zowel bij mijn ministerie als bij SodM. Daarnaast wordt, zoals aangegeven in de kabinetsreactie op het OVV-rapport, een structureel en onafhankelijk onderzoeksprogramma opgezet met betrekking tot de effecten van mijnbouwactiviteiten, waarvoor extra geld beschikbaar komt. Hiermee kan onder andere het onderzoek bij TNO en KNMI versterkt worden. Een aanvullende evaluatie acht ik daarom niet nodig.

7

Welke rol ziet u voor de Mijnraad ten aanzien van het verbeteren van de communicatie en wetgeving?

Antwoord

De Mijnraad is voor mij naast adviseur in de vergunningverlening ook een belangrijk orgaan om beleid te toetsen en te adviseren over voorgenomen wetgeving. Communicatievraagstukken heb ik vooralsnog niet expliciet aan de Mijnraad voorgelegd, maar bij de verbetering van de communicatie naar aanleiding van het OVV-rapport zal het kabinet bezien of de Mijnraad hierbij een rol kan spelen.

8

Doet de OVV een uitspraak over de mate waarin het veiligheidsbelang na 2012 werd meegewogen?

9

Klopt het dat de OVV niet uitspreekt dat veiligheid vanaf 2012 voldoende is meegewogen?

Antwoorden 8 en 9

In het rapport geeft de OVV geen expliciet oordeel over de periode na 2012. Wel merkt de Raad op pagina 69 het volgende op: «Vanaf 2013 is de kennis over geïnduceerde aardbevingen door de geïnitieerde onderzoeken sterk toegenomen. Een integrale benadering, met interactie tussen aardwetenschappelijke en constructietechnische disciplines, levert nieuwe informatie en inzichten op. De onzekerheden krijgen nu expliciet aandacht.»

10

Is in de ogen van de Minister het betrekken van burgers hetzelfde als het in de gelegenheid stellen van burgers tot het indienen van zienswijzen?

Antwoord

Inpraak via het indienen van zienswijzen is een goede manier om de opvattingen van omwonenden en andere belanghebbenden te betrekken in de besluitvorming. Wat mij betreft is dit echter niet genoeg. Het kabinet acht een duurzame relatie met de omgeving waarbij draagvlak en vertrouwen centraal staan van groot belang. Dat geldt voor alle grote energieprojecten met een mogelijke impact op de omgeving en dus zeker voor Groningen. Ik streef ernaar om kort na de zomer een brede visie op omgevingsmanagement gereed te hebben, waarin ik zal aangeven hoe ik burgers wil betrekken in besluitvorming over energieprojecten, naast de formele zienswijzeprocedure. Onderdeel van de visie is de evaluatie van positieve voorbeelden en ervaringen uit de praktijk van de rijkscoördinatierегeling. Daar is bijvoorbeeld gebleken dat een combinatie van kleinere bijeenkomsten met belangengroepen en gesprekken met burgers in klein verband in combinatie met bredere inloopavonden het meest geschikt zijn om de dialoog met de omgeving te voeren.

11

In welke mate en op welke wijze is de onafhankelijkheid van SodM in onderzoek en advisering momenteel gewaarborgd?

Antwoord

SodM is ingesteld in de Mijnbouwwet met als taak het toezien op het verrichten van verkenningsonderzoeken, op het opsporen en het winnen van delfstoffen en aardwarmte en op het opslaan van stoffen. Er is een functionele scheiding tussen vergunningverlening en toezicht. De vergunningverlenende taak is ondergebracht binnen Directoraat-Generaal Energie, Telecom en Mededinging van het Ministerie van Economische Zaken, terwijl de toezichtstaak is belegd bij SodM, een inspectie die rechtstreeks onder de Secretaris-Generaal ressorteert.

Zoals ik heb aangegeven in het debat over de wijziging van de Mijnbouwwet van 22 april jl. staat het SodM vrij om zonder mijn tussenkomst en zonder dat daar kosten voor in rekening worden gebracht gebruik te maken van de onderzoekscapaciteit van TNO en KNMI (Handelingen II 2014/15, nr. 79, debat over veiligheid offshore olie- en gasactiviteiten). Daarnaast heeft SodM eigen budget om onderzoeken te laten verrichten door derden. Om te zorgen dat de onderzoeksmogelijkheden met betrekking tot mijnbouwactiviteiten worden vergroot, ben ik conform de aanbeveling van de OVV gestart met het opzetten van een structureel en onafhankelijk onderzoeksprogramma onder andere om SodM beter te ondersteunen in haar toezichtstaak. In het Groningen-dossier adviseert SodM mij op basis van eigen onderzoek en onderzoek dat zij heeft laten uitvoeren. Ik heb daar geen enkele inhoudelijke

bemoeienis mee en de ruimte voor SodM om onafhankelijk te opereren is door mij nooit beperkt. Dit wordt ondersteund door onafhankelijke publicaties hierover. De OVV benadrukt in haar rapport dat SodM sinds begin 2013 een eigen, meer kritische koers is gaan varen. In 2013 is de rol van SodM in het rapport «Toezien op publieke belangen» van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid aangeduid als een voorbeeld van een onpartijdige opstelling van een toezichthouder. Dit laat zien dat er momenteel voldoende ruimte is voor SodM om onafhankelijk te opereren. In reactie op het OVV-rapport heb ik aangekondigd dat deze onafhankelijkheid van SodM ook wettelijk zal worden verankerd.

12

Welke positie hebben de Kernfysische Dienst (KFD) en Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) ten opzichte van het ministerie en wat zijn de verschillen in deze positie met het SodM?

Antwoord

Er is een wetsvoorstel in voorbereiding tot oprichting van de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS). Het doel van dit wetsvoorstel is om door de oprichting van de ANVS de expertise en kennis op het terrein van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming binnen de rijksoverheid zoveel mogelijk te bundelen. De kernfysische dienst wordt onderdeel van de ANVS. De ANVS wordt een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Het belangrijkste kenmerk van zbo's is dat zij niet hiërarchisch ondergeschikt zijn aan een Minister. De verantwoordelijkheid van een Minister voor een zbo is beperkt tot de bevoegdheden die de wet aan de Minister toekent. SodM is een rijksinspectie. Rijksinspecties zijn geen zelfstandige bestuursorganen, maar onderdeel van een ministerie. Uitgangspunt is dat toezichthouders functioneren binnen de grenzen van de ministeriële verantwoordelijkheid. Hun materiële onafhankelijkheid komt vooral tot uiting in de wijze waarop zij hun rol en werkwijze binnen deze grenzen invullen (Toezichtsvisie «minder last, meer effect», Kamerstuk 27 831, nr. 15).

Er kunnen redenen zijn om een toezichthoudende organisatie de status van zbo te geven, bijvoorbeeld wanneer internationale verdragen nopen tot een onafhankelijke taakuitvoering of wanneer een onafhankelijke taakuitvoering aangewezen is om het buitenland ervan te overtuigen dat er geen sprake is van politieke bemoeienis. Dit geldt met name voor markttoezichthouders (Kabinetsstandpunt over het rapport «Een herkenbare staat: investeren in de overheid», Kamerstuk 25 268, nr. 20). De positionering van de ANVS als zelfstandig bestuursorgaan op het gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming sluit aan bij internationale vereisten aan de onafhankelijkheid van regulerende lichamen op het gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming, waaronder de recente Richtlijn 2014/87/Euratom van de Raad van 8 juli 2014 houdende wijziging van Richtlijn 2009/71/Euratom tot vaststelling van een communautair kader voor de nucleaire veiligheid van kerninstallaties (wijzigingsrichtlijn nucleaire veiligheid).

13

Op welke wijze bent u van plan om de onafhankelijkheid in advisering van SodM specifiek in de wet vast te leggen?

31

Hoe wilt u de onafhankelijke positie van het SodM ten opzichte van het ministerie EZ verder versterken?

Antwoord 13 en 31

Ik ben voornemens om wettelijk vast te leggen dat geen aanwijzingen kunnen worden gegeven met betrekking tot de wijze waarop SodM een

onderzoek verricht. Ook wil ik expliciet vastleggen dat SodM zijn bevindingen en beoordelingen ongewijzigd kan rapporteren aan mij. Ik ben bezig met de uitwerking van de wettelijke verankering van de onafhankelijkheid van SodM. Daarbij zal ik ook de bevindingen van het versnelde project in het kader van de hervormingsagenda Rijksdienst (bijlage bij Kamerstuk 31 490, nr. 119) over rijksinspecties en toezicht betrekken.

14

Waarom is er bij ANVS voor gekozen om de verantwoordelijkheid onder te brengen bij het Ministerie van Infrastructuur & Milieu (I&M) en niet bij het Ministerie van Economische Zaken?

Antwoord

De op te richten ANVS wordt een zelfstandig bestuursorgaan. Dat wil zeggen dat ANVS zelf de verantwoordelijkheid zal dragen voor de taken die zij uitoefent. De Minister van Infrastructuur en Milieu wordt systeemverantwoordelijk. In het kader van de inrichting van de ANVS is advies gevraagd aan het Internationale Atoomenergieagentschap. In lijn met dit advies wordt voorgesteld de Minister van Infrastructuur en Milieu verantwoordelijk te maken voor de ANVS (Kamerstuk 32 645, nr. 58, blz. 2 en Kamerstuk 32 645, B, blz. 2).

15

Worden ministeries, met name Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en I&M, ook meer betrokken bij het voorbereiden van belangrijke besluiten over de gaswinning of alleen bij de uiteindelijke besluitvorming in de ministerraad?

Antwoord

In het kader van een zorgvuldige voorbereiding van belangrijke besluiten over de gaswinning in Groningen worden andere ministeries (zoals Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties of Infrastructuur en Milieu) betrokken vanwege hun expertise. Hierbij worden in ieder geval ook de hoofdlijnen van de besluiten besproken. Uiteindelijk vindt de besluitvorming in de ministerraad plaats. Hiermee wordt ook procedureel geborgd dat alle departementen kritisch meekijken naar de voorgenomen besluiten en daarop hun inbreng kunnen leveren.

16

Op welke wijze denkt SodM de communicatie met de inwoners van Groningen concreet te verbeteren?

Antwoord

Op elke uitnodiging voor informatieavonden -die gemeenten organiseerden voor inwoners van Groningen- is SodM ingegaan. Daarbij heeft de dienst onder meer presentaties gehouden en vragen van bewoners en raadsleden beantwoord.

Ook zijn alle burgervragen die via email, telefoon en brief binnenkwamen beantwoord. Daarnaast is op de website van SodM een uitgebreid dossier over de gaswinning in Groningen met alle actuele informatie waarover de dienst beschikt. Sinds eind vorig jaar heeft de dienst een vaste woordvoerder en communicatieadviseur in dienst.

SodM zal de informatieverstrekking aan burgers en bestuurders, zoals die tot nu toe heeft plaatsgevonden, voortzetten en uitbouwen. De dienst is bezig met een heroriëntatie van de eigen rol en in dat kader zal ook de communicatie van dienst verder worden versterkt.

17

Heeft het SodM ooit in het verleden adviezen laten vervallen of ingetrokken?

Antwoord

Ja, naar aanleiding van nieuwe beschikbare gegevens kiest SodM er soms voor adviezen in te trekken of te wijzigen. SodM brengt elk jaar een reeks adviezen uit (zie de jaarverslagen van SodM). Het gaat dan om technische adviezen, die gebaseerd zijn op de specifieke mijnbouwkundige kennis waarover SodM beschikt. Soms komen er na het uitbrengen van een technisch advies nieuwe gegevens beschikbaar, op grond waarvan SodM – als daar aanleiding toe is – het eerder uitgebrachte advies intrekt of wijzigt.

18

Waarom kiest u ervoor om GasTerra toe te staan nieuwe contracten te sluiten met een looptijd tot vijf jaar, nu de gaswinning door de aardbevingsrisico's onder druk staat?

Antwoord

Bijna al het in Nederland gebruikte gas wordt verhandeld via de gasbeurs TTF en op de TTF is GasTerra een belangrijke aanbieder van gas. Op de TTF wordt tot 5 jaar vooruit gehandeld. Het aanbod van GasTerra sluit hierbij aan. De noodzakelijke productie van Groningengas om iedere gebruiker van laagcalorisch gas te voorzien wordt bepaald door de fysieke behoefte en niet door contracten. Zelfs indien GasTerra geen verkoopcontracten zou hebben dan is dezelfde hoeveelheid Groningengas noodzakelijk om aan de leveringszekerheid te voldoen.

19

Met welke intensiteit van de Europese Macroseismische Schaal wordt rekening gehouden in het aardbevingsgebied in Groningen?

Antwoord

Voor een maximale magnitude van 3.8–3.9 op de schaal van Richter is rekening gehouden met een maximale intensiteit van VII (behoorlijke schade aan veel gebouwen) (De Crook et al., 1998). Extrapolaties naar grotere magnitudes bevatten grote onzekerheden. Meer recent is daarom overgegaan naar de meting van versnellingen aan het aardoppervlak in Groningen. Gecombineerd met een analyse van de sterkte van woningen en andere bouwwerken geeft dit een beter beeld van de impact van aardbevingen aan het oppervlak.

20

Kunt u aangeven waarom het KNMI bij bevingen met een maximale kracht van 3,3 op schaal van Richter uitgaat van matige schade aan enkele gebouwen, terwijl de praktijk in Groningen tienduizenden gevallen aantoont?

Antwoord

In een vroege KNMI-studie (De Crook et al., 1995) zijn schattingen gemaakt voor de maximale magnitude van bevingen in Groningen en voor de relatie tussen intensiteit en magnitude voor Noord-Nederland, gebaseerd op een nog zeer geringe dataset. Uit deze studie volgt een maximale magnitude van 3.3 op de schaal van Richter en een bijhorende intensiteit van V-VI. De beschrijving van deze intensiteiten geeft aan dat er maximaal geringe schade kan ontstaan, geen structurele schade. De EMS-schaal is ontworpen voor tektonische bevingen en er is geen alternatief voor ondiepe geïnduceerde bevingen, zoals die zich in Groningen voordoen. Het specifieke karakter van de bevingen kan een

ander schadepatroon veroorzaken. Bovendien werden huizen in Groningen niet gebouwd met het oogmerk om aardbevingstrillingen te kunnen weerstaan. Vandaar dat een combinatie van gemeten versnelingen en een bepaling van de kwetsbaarheid van diverse soorten gebouwen die typisch voor Groningen zijn, een beter inzicht geven in de schade.

21

Waarom heeft het Ministerie van Economische Zaken jarenlang het woord gevoerd namens het SodM die geacht wordt onafhankelijk te functioneren?

Antwoord

Tot begin 2013 was de publieke belangstelling voor delfstofwinning verhoudingsgewijs beperkt. Daardoor was het aanstellen van een speciale woordvoerder voor een kleine dienst als SodM (60 fte) uit oogpunt van efficiency niet voor de hand liggend. Als het nodig was, zette SodM voor het uitdragen van zijn boodschap een woordvoerder in van het Ministerie van Economische Zaken.

22

Waarom is er 20 jaar lang geen onderzoek verricht naar aanleiding van de hypothesen van het BOA-rapport uit 1993?

Antwoord

De stelling dat er 20 jaar lang geen onderzoek is verricht is onjuist. Sinds 1993 is uitgebreid onderzoek verricht naar de oorzaak van geïnduceerde bevingen (geomechanische modellering (TNO, Tu-Delft)), naar de seismische hazard (probabilistisch: KNMI; deterministisch: TNO) en naar opslinging door de ondiepe ondergrond (TNO, Deltares). Dit is vastgelegd in diverse rapporten en in de literatuur, waarvan een overzicht terug te vinden is in het hoofdstuk geraadpleegde bronnen van het OVV-rapport.

23

Bent u het eens met de conclusie van de OVV dat KNMI, NAM en het Ministerie van EZ geen open houding hadden ten opzichte van kritische geluiden? Welke conclusies verbindt u hieraan?

Antwoord

Kritische geluiden werden altijd open ontvangen, maar werden vaak uitsluitend op een wetenschappelijke en technocratische wijze behandeld. Het OVV-rapport benadrukt het belang van een open en minder technocratische communicatie. Ook ik hecht belang aan een open en begrijpelijke communicatie en heb ook voor die lijn gekozen toen het duidelijk werd dat de bovengrens voor geïnduceerde bevingen van 3.9 op de schaal van Richter niet meer houdbaar was voor het Groningenveld.

24

Kunt u aangeven waarom het KNMI, NAM en het Ministerie van EZ alleen in actie komen bij voldoende tegengeluiden?

Antwoord

Ik herken de stelling dat de genoemde partijen alleen in actie komen bij voldoende tegengeluiden niet. Sinds 1993 is uitgebreid onderzoek verricht naar de oorzaak van geïnduceerde bevingen (geomechanische modellering (TNO, Tu-Delft)), naar de seismische hazard (probabilistisch: KNMI; deterministisch: TNO) en naar opslinging door de ondiepe ondergrond (TNO, Deltares). Dit is vastgelegd in diverse rapporten en in de literatuur,

waarvan een overzicht terug te vinden is in het hoofdstuk geraadpleegde bronnen van het OVV-rapport.

Ondanks dat er veel onderzoek is gedaan, blijft wel de liggen of er voldoende onderzoek is uitgevoerd en of het juiste onderzoek is uitgevoerd. De OVV concludeert daarnaast dat de benadering van de onderzoeken te technocratisch was en daarbij te weinig aandacht voor de onzekerheden en de communicatie daarover. Ik ben hierop ingegaan in de kabinetsreactie.

25

Kunt u aangeven in hoeverre alle kennis van de NAM met betrekking tot informatie over de ondergrond nu wel gedeeld wordt?

Antwoord

Vanaf 2012 loopt er bij NAM een uitvoerig onderzoeksprogramma dat meer inzicht oplevert in het seismisch risico en de ontwikkeling daarvan in de toekomst. Bij de uitvoering van het onderzoek van NAM zijn nationale en internationale experts betrokken met wie de inhoud en voortgang van de onderzoeken wordt gedeeld.

Daarnaast worden alle onderzoeken (behoudens specifieke onderdelen, denk aan de privacygevoelige informatie over individuele woningen) openbaar gemaakt, bijvoorbeeld door NAM zelf op namplatform.nl, maar ook op www.rijksoverheid.nl. Op namplatform.nl worden ook andere gegevens gepubliceerd, zoals over de omvang van de productie en informatie over bevingen.

26

Kunt u aangeven welke functie het KNMI nog heeft op het gebied van aardbevingsonderzoek, aangezien zij van 1993 t/m 2013 niets gedaan hebben?

Antwoord

De veronderstelling dat het KNMI geen onderzoek heeft gedaan in de periode 1993–2013 is onjuist. In deze tijd is juist een groot aantal rapporten verschenen op basis van de uitgebreide waarnemingen die door het KNMI gedaan zijn, waarvan een overzicht terug te vinden is in het hoofdstuk geraadpleegde bronnen van het OVV-rapport.

27

Had u het advies om de gaswinning zo snel als realistisch mogelijk terug te brengen (wat voortkomt uit de conclusie van de OVV dat door eigenstandig optreden van de SodM een trendbreuk werd bewerkstelligd) moeten opvolgen?

Antwoord

In mijn brief aan uw Kamer van januari 2013 (Kamerstuk 33 529, nr. 1) heb ik uitgebreid toegelicht wat ik met dit advies van SodM heb gedaan en waarom ik gekozen heb eerst 11 onderzoeken te laten uitvoeren.

28

Kunt u verklaren waarom het SodM zijn voornaamste taak jarenlang tot eind 2012 heeft verwaarloosd?

Antwoord

De voornaamste taak van SodM is erop toe te zien dat mijnbouwondernemingen zich houden aan de regels die gelden op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu. In de periode tot eind 2012 werd door alle deskundigen, waaronder in ieder geval de deskundigen van NAM, SodM, KNMI, TNO-AGE, MIT en Tcbb, het risico van aardbevingen met een maximum van 3.9 op de schaal van Richter op basis van de uitge-

voerde onderzoeken als een schadekwestie gezien zonder een veiligheidsrisico. Om die reden zag SodM geen aanleiding om maatregelen te adviseren om de gasproductie in Groningen te beperken. Overigens concludeert de OVV niet dat er sprake zou zijn geweest van het verwaarlozen van taken door SodM.

29

Kunt u aangeven waarom het KNMI aanvankelijk niet wilde dat het SodM met zijn bevindingen naar buiten trad?

Antwoord

Het is mij niet bekend dat KNMI aanvankelijk niet wilde dat het SodM met haar bevindingen naar buiten trad. Ook het OVV-rapport constateert dit niet.

30

Kunt u toelichten waarom ondanks de kritiek op de rol van het KNMI dat zij onvoldoende oog hadden voor de onzekerheid en de reductie daarvan er geen stappen worden genomen om de rol van het KNMI bij aardbevingsonderzoek te verbeteren?

Antwoord

Het KNMI heeft in rapporten altijd onzekerheden benoemd, maar is er niet altijd in geslaagd om dit voldoende over te brengen op alle afnemers van deze informatie. Reductie van onzekerheden kan alleen plaatsvinden als er voldoende data aanwezig is. Vandaar dat een grote inspanning is gedaan om waarnemingen te verrichten en daarbij passend toegepast onderzoek uit te voeren.

32

Waarom volgt u de aanbevelingen van het SodM niet letterlijk op?

Antwoord

Zowel in mijn brief aan uw Kamer van januari 2013 (Kamerstuk 33 529, nr. 1) als in mijn brief aan uw Kamer van januari 2014 (Kamerstuk 33 529, nr. 28) heb ik helder aangegeven waarom de adviezen van SodM niet op alle punten letterlijk zijn opgevolgd. Het advies van december 2014 heb ik wel letterlijk opgevolgd (Kamerstuk 33 529, nr. 91).

33

Welke deskundigen concludeerden dat er geen veiligheidsrisico's waren?

Antwoord

Vermoedelijk wordt met deze bedoeld op de periode voor 2012. In die periode werd door alle deskundigen, waaronder in ieder geval de deskundigen van NAM, SodM, KNMI, TNO-AGE, MIT en Tcbb, het risico van aardbevingen met een maximum van 3.9 op de schaal van Richter op basis van de uitgevoerde onderzoeken als een schadekwestie gezien zonder een veiligheidsrisico.

34

Kunt u toelichten wat het adviesrecht bij instemmingsbesluiten en winningsplan van provincies en gemeenten in gaat houden?

Antwoord

Het adviesrecht van de betrokken provincies en gemeenten bij instemmingsbesluiten voor winningsplannen betekent dat deze bestuursorganen worden aangewezen als adviseur voor de provinciale respectievelijk gemeentelijke belangen bij de bedoelde besluiten en dat zij zullen worden uitgenodigd hun advies op de bedoelde besluiten uit te brengen.

35

Kunt u aangeven of voor een vergunningplicht voor milieuaspecten van boringen op land in de opsporingsfase met een adviesrecht voor gemeenten en provincies een wetswijziging nodig is? Zo ja, wordt dit opgenomen in de omgevingswet en hoe ziet de planning voor deze wetswijziging eruit?

Antwoord

Voor een vergunningplicht voor milieuaspecten van boringen op land in de opsporingsfase met een adviesrecht voor gemeenten en provincies is geen wetswijziging nodig, dit kan bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald. Hierbij kan worden gedacht aan een wijziging van het Besluit omgevingsrecht en het Besluit algemene regels milieu mijnbouw.

36

Kunt u aangeven hoeveel ambtenaren van andere ministeries dan Economische Zaken betrokken zijn bij de besluitvorming over de exploratie en exploitatie van delfstoffen?

Antwoord

De besluitvorming over mijnbouwactiviteiten en de daarbij horende afwijzingsgronden zijn vastgelegd in de Mijnbouwregelgeving. Deze gronden laat ik onafhankelijk toetsen door SodM, de Mijnraad, Tcbb en TNO. Bij de verlening van omgevingsvergunningen voor mijnbouw ik afhankelijk van de aard van de omgevingsvergunning, advies aan diverse lokale overheden en waterschappen.

Gezien de complexe besluitvorming in Groningen zijn diverse ministeries betrokken geweest bij de 11 onderzoeken, die ten grondslag liggen aan mijn instemmingsbesluit met het winningsplan van januari 2014. Hierbij waren de ministeries van Veiligheid en Justitie, Infrastructuur en Milieu, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Financiën en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties direct betrokken. Besluitvorming heeft plaatsgevonden in de ministerraad, waardoor uiteindelijk ambtenaren van alle ministeries betrokken waren. Ik heb geen inzicht in de aantallen betrokken ambtenaren.

In de structuurvisie ondergrond bekijk ik samen met mijn collega van Infrastructuur en Milieu op welke wijze we tot een breder afwegingskader kunnen komen voor het gebruik van de ondergrond, waarmee ook de betrokkenheid van de andere ministeries wordt vergroot.

37

Kunt u aangeven waarom u het risico van schade door bodembeweging van het huidige winningsplan aanvaardbaar vindt?

Antwoord

SodM heeft in haar advies van december 2013 aangegeven dat het risico hoog was en vergelijkbaar met het overstromingsrisico. Deze conclusie was gebaseerd op het winningsplan zoals NAM dat in december 2013 had ingediend. Op basis van het genoemde advies van SodM en het advies van SodM op basis van het onderzoek naar aanleiding van de beving bij Eemskanaal (bijlage bij Kamerstuk 33 529, nr. 91), heb ik besloten in het Loppersum gebied de productie tot 80% te reduceren en heb maxima gesteld voor de overige drie regio's. Dit om het door SodM als hoog bestempelde risico te reduceren. Tevens heb ik, zoals in antwoord op 1 is aangegeven, NAM gevraagd om op 1 mei met nieuwe risicoanalyses te komen gebaseerd op de genoemde ingrepen op de productie.

38

Bent u bereid om SodM een eigen onderzoeksbudget te geven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Het staat SodM vrij om zonder mijn tussenkomst en zonder dat daar kosten voor in rekening worden gebracht bij SodM gebruik te maken van de onderzoekscapaciteit van TNO en KNMI. Daarnaast heeft SodM eigen budget om onderzoeken te laten verrichten door derden. Om te zorgen dat de onderzoeksmogelijkheden met betrekking tot mijnbouwactiviteiten worden vergroot, ben ik conform de aanbeveling van de OVV gestart met het opzetten van een structureel en onafhankelijk onderzoeksprogramma onder andere om SodM beter te ondersteunen in haar toezichtstaak.

39

In hoeverre staat het verstrekken van een specifieke opdracht aan de nieuwe Inspecteur-generaal der Mijnen haaks op de volledig onafhankelijkheid van het SodM?

Antwoord

Het is de wettelijke taak van SodM om toezicht te houden op het verrichten van verkenningsonderzoeken, op het opsporen en het winnen van delfstoffen en aardwarmte en op het opslaan van stoffen. Vanzelfsprekend moet dit op toekomstbestendige en gezaghebbende wijze gebeuren. Gelet op de actuele situatie heb ik de Inspecteur-Generaal der Mijnen gevraagd hiervoor een visie en plan te ontwikkelen. Ik heb hem daarbij geen instructies gegeven over de inhoud van de visie en het plan. Deze opdracht staat daarom op geen enkele wijze in de weg aan het onafhankelijk opereren van SodM.